

Weet wat er leeft!

'Burgers betrekken bij het maken van rijksbeleid is geen sinecure. Er zijn heel wat valkuilen en dilemma's. Juist daarom is het van belang dat het lerend vermogen van de rijksoverheid op dit punt wordt verbeterd. Te vaak nog vindt elk ministerie of rijksdienst het wiel uit. Een centrale kennisbank zou de professionaliteit van het verwezenlijken van burgerparticipatie bij rijksbeleid kunnen verhogen.' Dat was de centrale boodschap van de bestuurskundige Jurian Edelenbos bij de opening van de Participatiedag 2007, 28 juni in het Grand café van het ministerie van BZK. De bijeenkomst, georganiseerd door het ministerie van BZK en het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP), had een tweeledig doel, zo liet gespreksleider Jacobine Geel in haar welkomswoord weten. Voor beleids-makers die er al mee bezig zijn: hulp bij een meer professionele aanpak en voor beginners: enthousiasmering.

Ruim tachtig deelnemers, merendeels beleidsambtenaren vooral van de ministeries van AZ, BZK, LNV, OCW, V&W en VROM, kregen om te beginnen de conclusies en suggesties voorgeschoteld van een onderzoek naar acht landelijke inter-actieve beleidsprojecten. In het boek *Burgers als beleidsadviseurs* hebben vier bestuurskundigen, waaronder Edelenbos, hun bevindingen beschreven. Bestuurskundig onderzoeker en adviseur Igno Pröpper leverde deskundig commentaar. Een van de suggesties die werd besproken was om een interdepartementale kennisbank op te zetten om ervaringen en inzichten op dit gebied voor alle ministeries en rijksdiensten toegankelijk te maken. Ook kwamen dilemma's aan de orde als 'Moet je nu een externe projectleider aanstellen of kun je als beleidsambtenaar zelf een burgerparticipatie – project leiden' ; ' Moet je aan deelnemende burgers veel informatie over het betreffend beleidsprobleem geven – met als gevaar dat ze halve ambtenaren worden en niet meer onbevangen tegenover het vraagstuk staan - of moet je ze weinig of geen informatie geven, met als gevaar dat ze onbruikbare adviezen geven.

In kleinere groepen mochten de aanwezigen enkele punten uit de inleiding verder bediscussiëren. Vooral de vraag of zo'n centrale kennisbank een goed idee is, stond ter discussie. Terug in gemeenschappelijke ruimte bleek dat veel deelnemers een of andere variant van de kennisbank wel zinvol vinden, maar vooral als dat ook een 'kennissenbank' wordt: een centrum van waaruit een netwerk van ambtenaren met ervaringen in burgerparticipatie wordt gestimuleerd. Anderen vonden dat een kennisbank een Wikipedia-achtig karakter zou moeten krijgen en weer anderen dat het vooral ook dat een kennisbank workshops, trainingen en uitwisselingsbijeenkomsten moet organiseren. Igno Pröpper vroeg zich af of het niet eigen is aan dit soort projecten dat in hoge mate iedere keer opnieuw het wiel wordt uitgevonden. Handreikingen en –leidingen hebben maar beperkte waarde: ieder moet er toch zelf mee aan de gang en altijd is de werkelijkheid anders en weerbarstiger dan in de handboeken staat.

Het volgende onderdeel van de Participatiedag was een korte presentatie van de acht genomineerde projecten. Achtereenvolgens interviewde Jacobine Geel kort de woordvoerders van de projecten of programma's:

- 1 Gewoon Doen!, de methode casusadoptie van het ministerie van OCW;
- 2 Beleid met Burgers van het ministerie van VROM;
- 3 Inspraak Nieuwe Stijl van het ministerie van V&W;
- 4 het interdepartementale Administratieve Latenverlichting Burgers;
- 5 het uit het Programma Andere Overheid voortgekomen Kwaliteitshandvesten met servicenormen;
- 6 de Taskforce Handicap en Samenleving;
- 7 Help! een burgerinitiatief, een publicatie van Inaxis; en
- 8 het Burgerforum Kiesstelsel.

Hoewel de gespreksleider de aanwezigen er meermalen aan herinnerde dat ook zij burgers zijn, ontbraken – zoals iemand opmerkte - 'gewone' burgers in den lijve. Zij konden wel van zich laten horen in gefilmde interviews waar zij achtereenvolgens de vragen beantwoordden of 'ze over beleid mee zouden willen praten?' (de meesten wel), of 'ze dat eerder hadden gedaan?' (bijna niemand), over 'welke onderwerpen ze mee zouden willen praten?' (groot aantal beleidsthema's genoemd) en of 'ze er ook tijd in willen steken?' (de meesten zeer beperkt).

Weet wat er leeft!

Jacobine Geel liet plv. Secretaris-Generaal van BZK, Philippe Raets, reageren op deze burger-inbreng. Hij zag een bevestiging van zijn stellige overtuiging dat burgers, als je ze uitnodigt, graag bereid zijn met de overheid mee te denken over beleid. Het Burgerforum Kiesstelsel heeft dat laten zien. Juist voor BZK ziet hij burgerparticipatie als een opdracht omdat dit departement met het soort beleid dat het maakt, vrij ver van burgers af staat.

Staatssecretaris Ank Bijleveld, de volgende gast, onderstreepte haar langdurige betrokkenheid bij burgerparticipatie, al in vorige functies en rollen. Zij meende dat het ministerie van BZK hier een voortrekkers- en coördinerende rol heeft te vervullen, als departement dat de werking van het democratisch stelsel als een van zijn kerntaken heeft. Vervolgens ging zij over tot het uitreiken van de participatieprijs 2007: het genomineerde project dat via de internetsite Weet wat er leeft de meeste stemmen op zich had verworven. Het Burgerforum Kiesstelsel werd derde met 158 stemmen, Inspraak Nieuwe Stijl kwam op de tweede plaats met 160 stemmen en winnaar werd de Taskforce Handicap en Samenleving met ruim 700 stemmen.

De voorzitter Hannie van Leeuwen nam de prijs in ontvangst en maakte van de gelegenheid gebruik om de zaak van gehandicapten als volwaardige deelnemers aan de maatschappij nog eens welbespraakt en strijdbaar onder de aandacht te brengen.

Als afsluiting van de Participatiedag 2007 presenteerde Gloria Geschiere (BZK) de door haar geproduceerde bundel De burger in het beleid: Weet wat er leeft.

Daarin naast algemene noties over burgerparticipatie, een luchtig vormgegeven parade van projecten en programma's op dit gebied, zowel van BZK als rijksbreed.

Tijdens het informele samenzijn bij een drankje en een hapje na afloop werd druk ge-netwerkt en bij de stands van diverse programma's informatie vergaard. Veel deelnemers lieten weten dat ze deze bijeenkomst graag zagen als de eerste in een jaarlijkse traditie: de interdepartementale Participatiedag als institutie voor uitwisseling van goede voorbeelden en het opdoen van inspiratie, alles om de kwaliteit van burgerparticipatie bij de vorming van rijksbeleid te verhogen.

Meer informatie

Iedereen kan lid worden van het (interdepartementale) Burgernetwerk, meld je aan bij postbusBurgerplein@minbzk.nl. Je wordt dan op de hoogte gehouden van evenementen op het gebied van burgerparticipatie binnen en buiten de overheid.

Je kunt het boek 'Burgers als beleidsadviseurs' bestellen via i.hartman@publiek-politiek.nl en het boek 'de burger in het beleid: Weet wat er leeft' is gratis verkrijgbaar via postbusBurgerplein@minbzk.nl.

